

S PREDSEDNIKOM
NA POTI:

O hoji,
izgorelosti,
morali in
še čem

Ne želim zamuditi nobenega stiska rok

Aktualni predsednik in kandidat za novega predsednika Borut Pahor je letošnjo predsedniško kampanjo zasnoval tako, da bo prehodil Slovenijo po dolgem in počez. Pridružili smo se mu na poti med Vrhniko in Logatcem – on je šel vse do Postojne – ter v rahlem pršenju dežja pod pelerinami in dežniki hodili po dokaj nevarnem odseku ob glavni cesti, mimo nas pa so neprestano hrumeli tovornjaki. Malce smo bili prijazni, malce pa tudi poredni: veliko smo »moralizirali«.

Tekst: **ALENKA SIVKA**, foto: **ŠIMEN ZUPANČIČ**

Tudi zaradi nevarnih predelov ob cestah se je predsednik na pot podal sam, brez spremstva ljudi, ki bi se mu morda želeli pridružiti. Zgodilo se je, da so z njim hodili ljudje, a se je izkazalo, da je hoja ob glavnih cestah preveč nevarna. Zato zdaj rajši hodi sam, v petek sta ga spremljala samo Petra Aršič iz njegovega volilnega štaba in varnostnik. Doslej je prehodil že okrog 600 kilometrov, začel je sredi avgusta. Kakšen je pomen njegove poti?

»Želel sem narediti nekaj, česar ni naredil še nihče, niti poskušali niso: priti peš po dolgem in počez čez Slovenijo, do ljudi. Je pa res zelo naporno in nevarno. Ljudje bi sicer radi hodili z mano, a ko smo videli, kako nevarno je hoditi ob cestah, nismo mogli prevzeti te odgovornosti. Za kolono, v kateri bi bili mogoče tudi otroci. Če bi se kaj zgodilo, si ne bi nikoli oprostil. Ko je prišla skupina tridesetih ljudi, ki so želeli hoditi z mano, se je pokazalo, da je to izredno nevarno. Potem smo jih prosili, naj nas rajši nekje počakajo, da skupaj popijemo kavo.«

1000 kilometrov. Pahorjeva pot bo na koncu znašala tisoč kilometrov. Kakšna je bila doslej prehojena? »Izkusili smo nalive, na Krasu nas je pošteno opralo, a za dežjem vedno posije sonce in je bila to potem čudovita poznopoletna kraška nedelja. Tako da me tudi danes dež čisto nič ne moti. Je pa res, da ko dežuje, je ljudi na srečanjih nekoliko manj, ker težje čakajo ob cesti ali pa kjer se dogovorimo. A nič hudega. Mi držimo besedo in gremo.«

Zadetek v polno, toda tudi problemi. »Kar se kampanje tiče, je zadetek v polno,« je povedal predsednik. »Imeli smo boljše in slabše kampanje, ta je zagotovo sijajna zamisel. A kot vsak dober projekt ima tudi ta grenke strani, in to je moja izgorelost. Ob tem, da opravljam vse druge zadolžitve, moram na dan prehoditi od trideset do štirideset kilometrov, in to pri mojih letih počasi postaja problem. Moje telo se ne obnavlja več tako dobro in hitro kot pred desetimi leti. In tako je zdaj to postal boj med utrujenostjo ter popolno osredotočenostjo na kampanjo in delo v predsedniški pisarni.«

Rdeča pelerina, pod njo predsednik. Marsikateri tovornjakar je pohupal, nekateri zaradi varnosti, drugi pa zato, ker vedo, kdo hodi po dolgem in počez po Sloveniji.

Kljub pršečemu dežju smo se vedri in nasmejani odpravili na pot od Vrhnike proti Logatcu.

Soočenja. Kako se z utrujenostjo spopada na nastopih? »Soočenja so utrudljiva, ker so zvečer, a naj bi bila prej moja priložnost kot nevarnost. Načelno bi jih moral opraviti v redu. A priznam, da se mi pozna utrujenost tudi na njih. Moji ljudje mi začenjajo svetovati, naj bi skrajšal turo ali jo celo prekinil, ker je jasno, da je to izjemen napor. Toda res ne želim zamuditi nobenega stiska rok. In nisem človek, ki bi odnehal, če gre malo težje.«

Stisk rok. Kot da bi z izjavo priklinal stiskanje rok, ga je možakar ob cesti pred svojo hišo glasno pozdravil. »O, gospod predsednik! Želim vam ponovno izvolitev,« in mu stisnil roko. Pahor se mu je lepo zahvalil in šli smo naprej. Vprašala sem ga, ali mu dosti ljudi tako lepo čestita, mu želi zmago, pa mi je odvrnil, da je takšnih res veliko, skoraj vsi, ki jih sreča na poti. Izkazalo se je tudi, da ljudem veliko pomeni, če se ustavi z njimi na kavici in klepetu. Zato malo hitreje hodi med mesti, kadar se ustavi, pa se posveti pogovorom. »Marsikaj se je že zgodilo vmes,« se je nasmejal, »bili smo na porokah, se poveselili s svati, na rojstnih dnevih smo malo pozabavali goste, ljudje nas kar povabijo. To je ena lepših stvari. In ker se tam zadržimo dlje časa, je treba nato zelo hitro hoditi do naslednjega kraja. Tudi zato nismo vzeli s sabo ljudi, ker bi nam težko sledili v našem tempu.« Priznam, da predsednik hodi zelo hitro, ima namreč zelo dolge noge, a nekako sva uspela hoditi vstric. In čeprav je morda njega bolj škoda kot mene (glede na funkcijo, ki jo ima), mi je odstopil prostor na notranji strani ceste, da sem bila varnejša kot on. Lepo. Kavalirsko.

Tekma mora biti lepa. »Marsikaj lepega se je že zgodilo na tej poti. Ne glede na to, kako se bo vse skupaj končalo, je ta pot ena lepših stvari. Na volitve hodim od leta 1990, in tako kot velja za športnike, velja tudi za politike: ni mogoče vedno zmagati, lahko pa iz tekme narediš lepo igro. A samo če uživaš. Če ne uživaš v kampanji, igra ni lepa in možnosti za zmago so manjše. Jaz v tem uživam, to je pristen stik z ljudmi, pridejo tisti, ki si to želijo, vidijo, da res pridemo peš do njih, to jim veliko pomeni. In to je sijajen občutek za vse.«

Veteran. Rekla sem mu, da je na soočenjih »veteran«, da zanj najbrž ne predstavljajo več tako strašnega izziva. »To že, ampak vsako soočenje jemljem resno. Bojujem pa se z lastno utrujenostjo. Zdravnik mi je zelo natančno napovedal kilometre, ko bo nastopila kronična utrujenost, na 500 kilometrih. Izgorelost sicer poznam, sem rekreativni športnik, kot mnogi zmogljivostni športniki se dostikrat znajdem v takšni situaciji, a zdaj pač nimam časa za počitek. Ta čas bo po volitvah.«

Tarča. »Sicer pa so soočenja zelo pomembna,« je ugotavljal Pahor. »Jasno je, da sem tarča, ker sem predsednik, to moram razumeti. Nagnjeni smo k temu, da se pogovarjamo o napakah in spodrslijajih. O uspehih, dobrih stvareh pa ne. A to se pri nas še nekaj časa ne bo spremenilo, tako pač je.«

Zasebno

»Zasebno imam vse, kar si želim. Tanja se je malo bolj privadila na to vlogo. Značajske je povsem drugačna od mene. A je tudi drugič dahnila 'da' za kampanjo. Luka pa – škoda, da ga danes ni z mano, ker pridno študira, je moj prijatelj in sin in svetovalec in 'buddy'.«

Kandidati za predsednika. Kako gleda na druge kandidate? »Jemljem jih kot tekmece, to, da so dobili status predsedniškega kandidata, pomeni, da so izpolnili neke zahtevane norme, dobili podpise, torej uživajo legitimacijo tistih, ki jih podpirajo, in to je treba spoštovati.« Se njihovim stališčem kdaj začudi? »Gotovo, predvsem njihovem nepoznavanju pristojnosti predsednika republike, a verjetno se je to sem in tja pripetilo tudi meni. Morda manjkrat v tekmi za predsednika republike kot pri kandidaturi za predsednika vlade. Takrat sem bil še bolj 'zelen'. V tej tekmi se počutim suvereno, ker sem to funkcijo dobil preštudiral, pa tudi zato, ker mi značajske odgovarja, rad sem z ljudmi, in to je pri opravljanju te vloge bistveno. In imam petletne izkušnje, kar je seveda neka prednost v debati s tekmeči. Ampak to ne pomeni nič, če bodo ljudje mislili, da je potrebna sprememba, se bodo pač obrnili drugam. In to bo treba razumeti. Če pa gledam na to, kako me ljudje sprejemajo zdaj, ko hodim po tej poti, me sprejemajo še bolje kot pred petimi leti.«

» Med svoje naloge ne štejem tega, da bi moralno pridigal ljudem. Za to so poklicani drugi. «

Morala, morala, morala. V zadnjem času se v zvezi s predsednikom pojavljajo besedi morala, moralno in njegova izjava, da ni moralna avtoriteta. Kaj, za vraga, je hotel s tem povedati? »Rekel sem, da nisem popoln,« je skoraj vpil predsednik, ker so mimo naju vozili tovornjaki. »Rekel sem, da hočem biti dober predsednik, ne pa moralna avtoriteta. Mislim, da so ljudje dovolj zreli, dovolj pametni, da sami, brez neke ultimativne avtoritete, presodijo, kaj je prav in kaj ne. Predsednik lahko pove, kaj misli o stvareh, ampak ni tisti, ki ima v posesti vso moralno pravico in resnico.«

Oče naroda? Spomnila sem ga, da socialna antropologinja dr. Vesna Vuk Godina pravi, da Slovenci potrebujemo očeta naroda, in to naj bi bil vodja, predsednik torej, a da pri tem nekako nimamo preveč sreče. »Jaz kot državljan ga ne potrebujem,« je odvrnil Pahor. »Mogoče ga potrebuje profesorica Godina. Jaz potrebujem dobre predsednika. Ti, ki potrebujejo očeta, ga lahko poiščejo med mojimi protikandidati. Jaz pa sem svoboden človek in potrebujem samo dobrega predsednika, ki resno opravlja svojo funkcijo.«

Angelca pa bo – moralna avtoriteta. Opo- mnila sem ga, da njegova protikandidatka Likovičeva stalno poudarja, da ona pa bo moralna avtoriteta. »Ali potem predsedniška funkcija določa moralno avtoriteto, ali ta pride s funkcijo? Ne pride. Želel sem reči, da se dobro zavedam svojih obveznosti, potrebe po dostojanstvenem opravljanju te funkcije, ampak med svoje naloge ne štejem tega, da bi moralno pridigal ljudem. Za to so poklicani drugi.«

Ne bom papež. Na začetku prvega mandata je izjavil, da bo predsednik, ne pa papež, ko so mediji malo preveč kukali v njegovo zasebnost. Kaj je mislil pa s tem? »Vse življenje trdim, da nisem popoln. Politiki nismo popolni ljudje, sposobni moramo biti opravljati glavne dolžnosti, ki so nam naložene.« Obnova sem mu še trditev bralke, da je ob nastopu prvega mandata izjavil, da bo predsednik samo en mandat. Pahor mi je odvrnil, da tega ni izjavil nikoli, da te obljube ni dal. »Mislim, da sem bil predsednik, ki povezuje. Mislim, da sem bil politično nevtralen, kar je v Sloveniji težko, ker so politične meje med tabori strogo zarisane. Mislim, da mi je to uspelo, in na to sem ponosen. Ponosen sem tudi na to, kar smo naredili na področju sprave in narodne pomiritve, rezultati tega so civilizacijsko pomembni, ne samo z vidika mandata ali dveh.«

Kaj pa miška? Nekateri so mu strašno zamerili miško, tudi tu je pod vprašaj postavil moralno in dostojno obnašanje predsednika republike. »Gotovo so mi zamerili, za to sem se opravičil, a z mladimi se veliko družim in do njih je treba priti na bolj odprt, veder način. Obiskal sem več kot sto šol, z mladimi vzpostavil pristen kontakt. Včasih pa se seveda lahko zgodi kaj, kar javnost oceni kot neprijetno. To je bilo to. Opravičil sem se. Pika.«

Predsednik Instagrama. Imenujejo ga kralj Instagrama. »Jaz sem predsednik Instagrama,« me je popravil in se nasmejal. »Eden od izzivov moje letošnje kampanje je, da raziskave kažejo, da imam skoraj dve tretjini volivcev mlajših od 35 let. In to niso volivci, ki se pogosto odpravijo na volitve. Gre za vprašanje, ali bodo tokrat šli ali ne. In v kolikšni meri. Vso politično kariero sem sanjal, da bi si pridobil zaupanje med mladimi ljudmi. To mi je zdaj končno uspelo. Instagram je ena od mnogih stvari, ki smo jih počeli, da bi prišli do mladih in njihove naklonjenosti. Če pa bodo še glasovali, bo to toliko bolj imenitno.«

Še ena Miša. Miša Molč je za Zarjo izjavila, da ni nobene nuje po predsedniku, saj izkušnje kažejo, da smo lahko tudi brez njega. Kaj poreče na njeno izjavo? »Ljudje izražajo kritiko različno. Moji kritiki ponavadi izražajo kritiko zaradi tega, ker sem nekaj naredil drugače, kot so pričakovali, ne zaradi tega, ker nečesa nisem naredil. Gospa Molč ima pravico misliti in reči karkoli o meni, a menim, da ona ne misli, da predsednika ni, ampak da ni takšnega predsednika, ki bi mislil tako, kot misli ona. Jaz imam svojo miselno in politično usmeritev in poskušam biti predsednik vseh, vem pa, da vsem v celoti ne morem ustreči.«

Stalno bivališče. V nekem časopisu so zapisali, da je predsednik stalno prijavljen v hiši v Novi Gorici, živi pa v Ljubljani. Ker je to proti zakonu, sem ga povprašala, kako je s tem. Odgovoril mi je, da to ni res, da je stalno prijavljen v Ljubljani. V Gorici je lastnik oziroma dedič tretjine hiše, v kateri živi njegova mama.

Konec poti. Ko sva se ustavila nekje med Vrhniko in Logatcem, so obema tekle potne kapljice po obrazu, zato ker sva sopihala v klanec in ker je bilo pod pelerinama strašno vroče, saj se je zjasnilo in je dež ponehal. Bila je zanimivo pohajanje s predsednikom. Malce nevarno, glavne ves čas hodila tik ob robu zelo prometne glavne ceste, ki povezuje ta dva kraja. In čisto nič naporno, vsaj zame ne. Za predsednika pa, saj je bil to že njegovi šeststoti kilometer. Srečno, predsednik! ■

PIŠE: BERNARDA JEKLIN

Pet frajerk in štirje frajerji

Želeli ste – poslušajte! Na sporedu je seveda lamentacija ob neskončni jari kači opravil za izbiro novega predsednika slovenske države. Smo pač izbrali demokracijo (kdo jo je že?) in zdaj smo polni obveznih demokratičnih opravil, dolgočasnih kot hudič. Opravila ob izbira nju novega predsednika države so se komaj začela, že zehamo in trpimo. Kar zadeva mene, potihoma in sploh ne prvič hrepenim seveda po kakšni pristrčni in modri kraljici, zdi se mi, da bi slovenski državi kraljica izvrstno pristajala. Ne rečem, nekaj trpljenja se spleča, če ima po tistem predsednik države vsaj kaj besede, moči, vpliva in drugih koristnih pritisklin. Pri nas v tem pogledu zeva luknja. Ko smo zakorakali v lastno državo, je namreč, se spomnite, tovariši, Demos pri priči vestno in temeljito poskrbel, da bi Milan, ki ga je ljudstvo tedaj oboževalo, dobil v roke čim manj moči, in so z njegove funkcije postrgali vse, kar se je postrgati dalo. Moč in vpliv predsednika države sta se stanjšala in pomanjšala malone v pajčevino.

Pajčevina gor, pajčevina dol, vsa predvolilna opravila je treba skrbno podelati, in dolčas in zehanje nas pri tem ne smeta nič brigati. In televizija ima kljub vsem nesrečnim okoliščinam dogajanja trdno zakoličeno nalogo, ki jo mora izvesti na višini, čeprav bi se potihoma kak naključen šaljivec v tem dogajanju hudičevo prilregel.

Koga bi morali izvoliti, je jasno, čeprav je sladkorna bolezen v Sloveniji že zelo razprostranjen pojav. Seveda Angelco Likovič. Angelca se obvezno pojavlja pri čisto vseh pasjih procesijah z očarljivim pladnjem že na prvi pogled izvrstnega peciva, v prvi vrsti potic, in ne pravite mi, da vse tiste dobrote potem sama pomalica. Mora jih razdeliti, ji drugega ne kaže. Angelčine potice so simbolična in tudi čisto konkretna obljuba, ki se je bo menda pozneje morala držati, kajti če blefira, mora to takoj objaviti in se osramočeno umakniti iz tekme. Denimo da dobrote vžgejo in Angelca zmaga. Pri priči si mora najeti kar obilno moštvo pekov, ki bodo tam na Dolenjskem, ali kje že prebiva, noč in dan mesili vsakovrstno pecivo, predvsem potice, in Angelca se bo, pardon, predsednica Angelca se bo potem pogosto sprehajala med svojim ljudstvom, ki bo navdušeno segalo po dobrotah v njenem buhtečem naročju. Zagotovo bo pri tem narastel tudi obisk tujcev v naši državi, kajti takšne okoliščine in obeti dopustovanja ali vsaj obiska pri nas se kot novica vseh novic hipoma razlezejo po vsem svetu in njegovih medijih.

Nasploh nam TV kot najbolj prikladen medij ob takšnih dogodkih neumorno, tako rekoč neustavljivo prikazuje izbrane, torej favorizirane kandidate za predsednika, in bilo je veliko presenečenje, ko smo končno vso deveterico

kandidatov dokončno požegnali in prešteli – in precej začudeno ugotovili, da so to pot v večini – babnice. Prav, omenila sem že, da je mati naroda povsod po svetu prijazna pojava. Veliko njih, zlasti med kraljicami, jih je poslanstvo izvrševalo tudi mimo štedilnika s poticami in so rojevale ogromno otrok, naša nekdanja in zelo občudovana Rezka, uradno Terezija, je rodila kar šestnajst otrok, to je znano, in tudi marsikatera druga je bila fertilna, se pravi radorojevačica. Sem sodi nenavadno ugodno dodatno dejstvo, da tako rekoč vse slovenske kandidatke izvirajo iz političnih strank desne provenience, kot imamo navado reči, in so potemtakem potice in otroci prava globoka bit njihovega bivanja in smisla. Eden od smislov, le eden, se že hitim opravičevati, ker jih nekaj že gleda kot hudič iz krugle ali kako se že reče.

In zdaj k zelo resni temi, ki ima tudi močne povezave s slovensko državo. Predzadnjo nedeljo smo zlasti v Barceloni, pa tudi marsikje drugje po Kataloniji, doživljali prizore, ki so nas osupljali do bolečine, kajti zdelo se je, da po demokratični Evropi takšni prizori niso več mogoči. Seveda je šlo za referendum Kataloncev in madridsko reakcijo nanj. Stari dobri Dimitrij Rupel je zvečer prišel pred kamere nacionalke v precej razsutem stanju. Barva njegove polti je bila temno krvavo rdeča in je oznanjala najmanj živčne dogodke v bližnji preteklosti, in desno oko je imel tako zelo zalito s krvjo, da je človek pomislil na bikoborbo in njene nezaželene stranske posledice. Ni bil le nekaj evropski delegat na nadzoru referendumu, bil je, so mimogrede omenili na nacionalki, tudi šef te mednarodne misije. Koj je zelo odločno obsodil pravkar minule barbarske dogodke, ki jih je španska nacionalna garda, pa ob njej še kdo, izvajala nad nedolžnimi Katalonci, ki so prišli voliti. In seveda ni pozabil omeniti, da je šla tudi Slovenija ob osamosvojitvi čez hudo kalvarijo, in potem, če le kdo v Evropi, razume, kaj se dogaja Katalonci, bolj kot kdorkoli drug v Evropi.

Na tem mestu je treba končno pohvaliti tudi Pahorja. S presenetljivo, trdo odločnostjo je prvi med vsemi obsodil vlogo Madrida v nedeljskem barcelonskem masakru (žrtev s poškodbami so medtem našteji skoraj že devetsto) in omenil podobnost slovenskega samoosvajanja s katalonsko zgodbo. Bilo je nekaj čisto drugega od običajnega mencanja premierja Cerarja, previdnega tiča, ki si zlepa ne upa imeti svojega mnenja, če je dogajanje dvoumno, in bi mu lastno mnenje utegnulo potemtakem pri komerkoli vsaj majčkeno škoditi.

Slovensko civilno družbo pa je nujno treba začeti sistematično izzivati: Kdaj in kako se bomo vključili v podporo Kataloncem v njihovem boju, tako zelo podobnem nekdanji slovenski zgodbi?

